

De bezemwagen van het ondernemerspeloton

Elke maand kloppen 226 mensen aan bij Dyzo, een vzw die ondernemers in moeilijkheden helpt. ‘Zonder ons worden ze aan hun lot overgelaten en vermalen door het systeem.’

VAN ONZE REDACTEUR DRIES DE SMET © DE STANDAARD

1.128 bedrijven gingen vorige maand failliet. Dat is het hoogste cijfer ooit in een junimaand, aldus Graydon. Voor elke gefailleerde zijn er een veelvoud aan ondernemers in moeilijkheden, al lopen die daar niet mee te koop.

‘Moeilijkheden bij ondernemers zijn meestal een zwaarbewaakt geheim’, zegt Pol Vermoere, stafmedewerker bij Dyzo. ‘Ze willen niet dat klanten, leveranciers of banken er lucht van krijgen.’ Dyzo, een vzw die zelfstandigen in moeilijkheden helpt, doorbreekt dat isolement. De organisaties Efrem en Tussenstap smolten samen tot Dyzo. Sinds begin dit jaar kregen ze al 1.355 oproepen, of gemiddeld 226 per maand.

‘Waarom is het nodig om op de website van de Nationale Bank faillissementen in het rood te blijven vermelden, ook al zijn ze al lang afgehandeld?’

‘Zonder ons worden ze aan hun lot overgelaten en vermalen door het systeem’, zegt Johan Lambrecht, professor economie aan de KU Leuven en voorzitter van Dyzo. ‘Zij worden soms wel geholpen door hun boekhouder of advocaat, maar dat stopt meestal als de facturen niet betaald worden.’

Lambrecht wijst ook op een grote miskennis van het probleem. ‘Toen we in 2002 uitbrachten dat 15 procent van de ondernemers in armoede leeft, stuitte dat op veel ongelof. Men zei: “Officieus zijn ze toch niet arm”. De cijfers geven aan dat de problemen zeker niet verminderd, maar nu wel bespreekbaarder geworden zijn.’

In principe kunnen de ondernemers bij het OCMW terecht, maar daar vielen hun vragen vaak op een koude steen. ‘Ze kregen te horen: vraag het faillissement aan en kom dan terug’, zegt Lambrecht. Ondertussen werkt een kwart van de OCMW’s samen met Dyzo.

Ook Dyzo raadt ondernemers soms aan om het faillissement aan te vragen. ‘Wat uiteindelijk telt, is de continuïteit van de ondernemer, niet van de onderneming’, zegt Lambrecht. ‘Het belangrijkste is dat hij of zij kan doorgaan, en

daarbij is het ondergeschikt of dat nu als ondernemer, werknemer of gepensioneerde is.’ Van diegenen die in de eerste helft van 2013 begeleid werden, zette ongeveer de helft zijn zaak verder.

Dyzo biedt de zelfstandigen gratis advies, op financieel, juridisch en psychologisch vlak. Ongeveer een kwart van de

ondernemers die contact opneemt, wordt met meerdere gesprekken intensief begeleid.

In hetzelfde schuitje

Dyzo helpt ook ondernemers om zichzelf te helpen, door praatgroepen te organiseren. 'Sommigen durven zich nergens nog te vertonen. Ze zitten geïsoleerd, tot ze merken dat er nog mensen zijn die in hetzelfde schuitje zitten', zegt Vermoere.

De organisatie pleit er ook voor om gefailleerden niet langer te stigmatiseren. 'Waarom is het nodig om op de website van de Nationale Bank faillissementen in het rood te blijven vermelden, ook al zijn ze al lang afgehandeld', zegt Lambrecht. 'We kennen hier niet een cultuur zoals in de VS waar je pas au sérieux genomen wordt als je ooit failliet geweest bent.'

‘Als er hulp gevraagd wordt, is het dikwijls al te laat’

DDS

Alain Munters (53) begeleidt bij Dyzo zelfstandigen die op de rand van het faillissement staan. De Limburger weet waarover hij spreekt. Vijftien jaar geleden ging zijn eigen bedrijf failliet. ‘Ik had meer dan genoeg technische kennis, maar te weinig kennis over boekhouding en sociale wetgeving’, zegt Munters.

Dat herkent hij bij veel mensen die bij Dyzo aankloppen. ‘Ze hebben allemaal een boekhouder, en hebben twee dozen: één met inkomende en één met uitgaande facturen. Af en toe vraagt de boekhouder: “Heb je veel werk? Ja? Oké, goed”, en dat is het dan. Maar de ondernemer zelf heeft geen boekhoudkundig overzicht, een afschrijving is voor hem Chinees en een kostprijscalculatie hebben ze nooit gemaakt.’

Stervensbegeleiding

Helaas kan Dyzo vaak nog weinig voor hen doen. ‘Als hulp gevraagd wordt, is het dikwijls al te laat. Op zijn zwaarst gezegd, kunnen we dan niet meer doen dan stervensbegeleiding. Maar vaak is de aangifte van een faillissement voor mensen een opluchting. We treden mee in overleg met de schuldeisers, of gaan na of ze zelf nog geld moeten krijgen.’

Munters betreurt dat zelfstandigen in nood zo laat aankloppen, maar hij

begrijpt het wel. ‘Ik herken dat maar al te goed van mijn eigen faillissement. In ons land gaat dat gepaard met een erg negatieve ondertoon. In de VS zegt men: “Je had de guts, maar geen glory.” Hier klinkt het: “Je wilde de grote Jan uithangen, en je ziet wat daar van komt”. Een heel verschil.’

Dat zijn bedrijf in metalen constructies op de fles ging, hield Munters niet tegen om opnieuw te ondernemen. ‘Dat ging eigenlijk relatief makkelijk. Maar het scheelt ook dat ik niet persoonlijk aansprakelijk was voor het faillissement. Ik stond niet op de zwarte lijst.’

Hij heeft nu vier bedrijven, in verschillende sectoren: fietsen, thuisverpleging, magazijninrichting en mobiele archieven.

Munters pleit er sterk voor om ondernemers een tweede kans te geven, al is hij niet gewonnen voor het Amerikaanse systeem. ‘Tenslotte zijn er bij elk faillissement ook gedupeerden. Je kan niet zeggen: “Doe maar op, en de gemeenschap betaalt wel”. Dat gaat te ver.’

Dyzo helpt mee om mensen een tweede kans te geven. ‘We drukken erop dat mensen niet alle verantwoordelijkheid op zich moeten nemen. We geven een helicopterview, waardoor mensen dat ook beseffen. Dat is al een eerste vorm van herstel.’